

Пише: Зоран Грбић

четвртак, 28 октобар 2010 19:15

Почетком године, у Сједињеним Државама, појавила се извесна госпођица Kat Stack, која је у неколико видео признања, објаснила како се интимно дружила са неколико познатих репера, и како је за то своје дружење добила новац. Своју причу испричала је својим речником, како је најбоље умела, са највише „ф” и „мф” речи, а од интернет заједнице дочекана је са радошћу, онако како се и иначе дочекују забављачи. Феномен је трајао неколико месеци, а завршио се не баш тако славно по miss Kat, односно, завршио се онако како се обично ствари и завршавају на улици.

Јелена Карлеуша није, наравно, по многим стварима слична госпођици Kat. Јелена је позната певачица, вероватно при крају каријере, која је сад иза себе покушала да остави нешто више од песама. Оно што им је слично јесте речник препун псовки, начин на који се обраћају публици, и начин на који их публика прихвата. Једна од разлика је та што Kat Stack није могла да своју причу објави ни у једном музичком магазину, а камоли у неком тиражном дневном листу. Једино што је њој било доступно, био је сајт јутубе и интернет заједница. Госпођа Карлеуша своје животно искуство, проткано живописним речником, износи са страница једног тиражног дневног листа.

Не слажем се са већином њених идеолошких истомишљеника. Није ме убедила да је паметна. Мислим да су најпаметнији они људи који познају своје границе, своје домете, оно што могу и оно што не могу. Памет је кад људи знају да живе у складу са оним што имају, паметно. Због тога она и није везана за професију, па ни за образовање. Има пуно паметних певачица, оних који знају о чему говоре и где то говоре. Или манекенки, професије за коју се сматра да је препуна глупих девојака. Мени не изгледа тако. Ако манекенка зна да на поглед препозна Гучи ташну, уме да заведе онога кога жели, пронађе добру ревију и евентуално обезбеди доброг спонзора, она је паметна. Успела је да искористи оно што има, у корист својих интересовања. Ако би нека од тих познавалаца Гучи ташница почела да прича о Брехту, популизму и слободи говора, то баш не би изгледало паметно. Изгледало би као да није своја.

Пише: Зоран Губић

четвртак, 28 октобар 2010 19:15

Свако треба да се избори за своје право на говор, и Јелена се за то право одавно изборила. Само, кад неко псовкама подвлачи млаке аргументе у тексту, и кад виком покушава да надомести недостатак доследности, онда заслужује да му се таква писанија назову брљотине. Јер она то и јесу.

Свако треба да се избори за своје право на говор, и Јелена се за то право одавно изборила. Само, кад неко псовкама подвлачи млаке аргументе у тексту, и кад виком покушава да надомести недостатак доследности, онда заслужује да му се таква писанија назову брљотине. Јер она то и јесу. Блогерска жврљања, уз нешто псовки, нешто мало духовитости, мало врцавог хумора, уз понеки смислени увид... У реду је, текстови су јој духовити, забавни, на неким местима као дневничке белешке, мада недоследни, понекад и нејасни. Не смета, у складу је са стилом. Али тај блогерски стил, са пуно парола, то је могуће видети било где, на било ком форуму или блогу. Једина разлика у тој врсти текстова, осим места на коме су написани, јесте у томе што су ови потписани познатим именом. Што је у реду, Јелена се за то изборила, и није ништа чудно, није она прва која је пожелела да се окуша у писању. У држави у којој је могуће да од dame лаког морала постане друштвено призната госпођа, да од певачице постане сексуална радница, од ситног провалника настане министар, да глумица у позним годинама призна да је у младости волела много да се „пари“ и да је веровала да је мужа убила сексом, најмање је чудно кад певачица почне да пише.

Оно што је мало мање разумљиво, барем на први поглед, јесте начин на који су таква форумашка духовита жврљања прихваћена. Од стране такозване Друге Србије, дочекана је уз хвалоспеве. Била је присутна на трибини ЛДП-а, хваљена од Басаре и госпође Вучићевић, два пута у истом дану гостовала у две гледане емисије на Б92... Хвалили су је Теофил и извесни Луковић, па и нека друга господа чија имена слабо памтим. За неке ауторе ми је и даље чудно да су уопште у стању да се осврну на ту врсту писања, а камоли да напишу текст у коме то подржавају.

Није феномен то што Карлеуша не разуме, на пример, важност терминолошког одређивања нечега за шта се и сама залаже, феномен је у томе што је они који разумеју ту потребу подржавају. Онда кад почну да је хвале, позивају се на њу и зову је на гостовање у гледане тв емисије, то је онда занимљиви јавни феномен. Због чега је једна певаљка (која скромно о Ђирилову тврди „Не бих рекла да је 25 година његове колумне мање битно или вредно од једне моје, напротив“), заслужила такву пажњу? У реду је и што је позивају у тв емисије, сасвим подржавам и разумем потребу за тим. Али њену појаву у свету колумниста третирати на тај начин, делити јој хвалоспеве о томе како није глупа плавуша, и како јој је колумна препаметна, то је нешто што је ван сваког контекста приче о ономе због чега је уопште и постала колумниста. Тако је њена појава прерасла феномен због којег је настала, и постала феномен за себе.

Њену појаву у свету колумниста третирати на тај начин, делити јој хвалоспеве о томе како није глупа плавуша, и како јој је колумна препаметна, то је нешто што је ван сваког контекста приче о ономе због чега је уопште и постала колумниста.

Разлози за ту и такву врсту одушевљеног прихватања су вероватно многоструки. Можда је то делом тако зато што такозвана Друга Србија све више слаби, недостаје јој ваљана аргументација у времену кризе, недостају јој кадрови у првим редовима, па онда оберучке прихватају свакога ко им крене у сусрет. Та врста међусобног препознавања је сигурно и у томе што је речник нове колумнисткиње, као и њена млака аргументација, близак начину на који се јавности обраћају перјаници те Друге Србије. Просто зато што се слично радује сличном. Људи који аргументују псовкама и који сматрају да је то једини начин разговора, вероватно се обрадују сваком новом ко пише као и они, псовкама. Ако ни због чега другог, оно због важног разлога да им такав нови даје кредитабилитет и подршку за наставак таквог писања.

Још један разлог за појаву изненадне љубави између екстремних залагаоца за европинтеграције и певачице дугог развојног пута, вероватно је и у томе што је искључивост у говору и у ономе за шта се залаже сасвим у складу са идеологијом оних којима је, по други пут у историји, интерес једног народа мање важан од интереса за животом у заједници народа. И начин на који се обраћа јавности, вероватно је у складу са осећањима многих припадника квазилевице у Србији. У најновијим иступима, мене је понашањем подсећала на иступе политичког комесара Коминтерне или исписника кумровачке школе, која је у стању да људе јавно прозива због сексуалне оријентације, захтева да сви стану у један ред, која је у стању да једном Ђирилову одлучно каже „будите кратки, будите јасни, користите кратке реченице да вас гледаоци разумеју“. Та врста коминтерновског агитпропа и паролисања, упакованог у шарену лажну причу о толеранцији и људским правима, то је нешто што је ваљда прихватљиво само некоме ко подржава данашњу квазилевицу. Салонски популанизам на делу. А кемп. Уметност из новина. Са све шљокицама, „луј витон“ чизмицама и „гучи“ ташницом.

Госпођа која има проблем да разуме људе који не говоре кратко и јасно, јер све увијају у обланду једног „мамутског образовања“, која за себе каже да је најлепша и најбоља певачица, која је фамозну кућу Великог брата напустила, по сопственом признању, зато што жели да буде са онима који је подржавају јер не може да буде са онима који је не разумеју, таква жена данас захтева толеранцију у Србији. Тешко је пронаћи у њеним изјавама неку лепу реч коју је имала за било коју од колегиница. Напротив, толерантна Карлеуша је изгледа у сваји са читавим естрадним светом. И не само људима са

Пише: Зоран Губић

четвртак, 28 октобар 2010 19:15

естраде. Она не воли и људе који коментаришу њена писања, при чему је оно „не воли“ заправо еуфемизам за кочијашење које је упутила тим коментаторима.

Та врста коминтерновског агитпропа и паролисања, упакованог у шарену лажну причу о толеранцији и људским правима, то је нешто што је ваљда прихватљиво само некоме ко подржава данашњу квазилевицу. Салонски популизам на делу.

Да би стварно било јасно о чиму се овде ради, просто морам да наведем неколико цитата да би се доцарало о којој врсти толеранције је реч, да би се боље разумело шта је оно што су подржали неки представници тзв. Друге Србије. „Ја можда нисам ни паметна ни образована као ви, али имам велики број људи који стоји иза мене и воли и подржава оно што кажем и ја ћу искористити своју популарност у праве сврхе“; „Безобразлук није лош начин да се супротставимо оним безобразним“; „Морам господину да кажем да смо ми на истој страни. И самим тим, када се ви, у оваквој емисији, не слажете са мном, ви показујете и дајете једну лошу поруку гледаоцима, јер ме не подржавате“

Не бринем се за Јеленину будућност у писању, вероватно ће постати успешна књижевница. То што не уме да пише јој није минус. Напротив, сигуран сам да ће свака њена књига у Србији постати бестселер.

Јелена се тако по други пут нашла у кући Великог брата. Не оној медијској, него оној на јавној сцени Србије, која је исто тако изложена погледу јавности, и можда делимично, на сличан начин, контролисана из неке режијске собе. С том разликом што први пут у кући није имала истомишљене, а сада их је пронашла, па може да се осећа опуштеније. И као што се понашала први пут, тако жели да се понаша и сада. Тolerантно до kraja. Баш као и своји нови истомишљеници. Значи, не може неко да буде за нешто, а да није за то до kraja, или онако како Јелена мисли да би требало да буде. Не можеш ти да будеш на истој страни на којој сам и ja, а да ме не подржаваш. Има, брате, да се слажеш са свиме што ја кажем. И ако ја пресудим да је неко безобразан, онда ми исто морамо да будемо безобразни према њима. А кад неко води TV емисију, не може, брате, да уноси конфузију међу гледаоце. Има да се зна како се говори и које речи морају да се помињу.

У Утиску недеље, једној од две емисије у којима је Јелена била гост на Б92, једини који је успео да издржи под, изгледа, неодољивим шармом певачице, био је Небојша Спајић, уредник НИН-а. Лепо јој је објаснио суштину маркетинга, и чини се, тиме дао један нови

Пише: Зоран Губић

четвртак, 28 октобар 2010 19:15

тон читавој емисији, можда и део одговора на нека питања, одговоривши јој речима да не би дозволио да се реклами једне књиге објави у НИН-у, али да даје право *Куриру* да то објави. „Гарантујем да би

Курир

то објавио“, рекао је. Певачица је разумела. Било је кратко и концизно. Ефектније није могло.

„Ја можда нисам ни паметна ни образована као ви, али имам велики број људи који стоји иза мене и воли и подржава оно што кажем и ја ћу искористити своју популарност у праве сврхе“

Због колумне имала је и проблеме у породици. У драматичном расплету породичне драме, започете након што је јавно прозвала мужа да је србенда и јавно му запретила ускраћивањем даљих услуга фелација, након његових претњи разводом, одлучила је да мало спусти тензију, па је јавно признала да размишља о престанку писања колумне.... То је одличан пример како породица може да доведе до укидања слободе говора, и пример колико може да буде погубна по слободну вољу грађанина. Просто је чудно да се досад није огласила ниједна невладина организација која би скренула пажњу на дрско понашање супруга „србенде“.

Карлеуша, начин њеног писања и хвалоспеви и подршка коју добија за такву врсту писања само су продукт болесног понашања дела српске јавности, које траје годинама, продукт подршке лакридијашком писању неких припадника тзв. Друге Србије. И онда такво писање изнедри једну Карлеушу, која данас сматра да је сасвим пристојно да свој улични речник и наслеђе прошлости, примени у јавном говору. И онда се деси да таква госпођа, у гледаној емисији на националној телевизији, читав опус книжевника Басаре који је некад нешто добро писао, сведе на цитат „што би рекао Басара, све је то паламућење“. Кад годинама од стране дела интелектуалне елите Србије, полу свет и полу писмен свет добија прилику да јавно објављује своје неписмене вулгарштине, као резултат тога добијате једну Карлеушу у *Куриру*. Као резултат тога, и подршке коју добија, вероватно ћемо сутра имати још плавуша које тек стасавају и несигурно уче своје прве псовке. Речи за које су досад можда наивно мислиле да нису прикладне у јавном говору, као и све различите контексте у којима је могуће употребити разна имена полних органа, и називе за оно што људи једно другом могу да ураде, обично у приватности свог дома. Не у *Куриру*. Не на улици. Не у СКЦ-у.

Пише: Зоран Губић

четвртак, 28 октобар 2010 19:15

Кад годинама од стране дела интелектуалне елите Србије, полусвет и полуписмен свет добија прилику да јавно објављује своје неписмене вулгарштине, као резултат тога добијате једну Карлеушу у *Куриру*.

На крају, Карлеуша је вероватно у праву. НИН је у новом систему вредности вероватно мање вредан од једног, на пример, Света. Да не кажем, од једног *Курира*. Доказ за постојање тако поремећеног система вредности види се највише у начину на који је прихваћена од оних људи који би по правилу требало да буду окренути НИН-у и сличним гласилима. Докле год је они прихватају тако како је прихватају, такав систем вредности ће одређивати облике друштвеног понашања у овој земљи. Значи, није битно ко чита НИН, није битно филозофирање, није битно познавање терминологије нечега за шта се залажете, важно је, брате, само у главу, да те народ разуме. Кратко и концизно.

Иначе, почeo Сајам... Не пропустите. Последњи пут без Карлеуше.